

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Det lönar sig att använda de något dyrare gipsskivorna med fyra spackelkanter. Då blir arbetet enklare, det går snabbare och resultatet blir bättre.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

- 13 mm gipsskivor med spackelkanter
- Gipsskruvar för trä, 3,9 x 32 mm
- Gipsspackelmasa, grov och fin

Dessutom:

- 5 x 60 mm skruvar
- Akrylfogmasa
- Grundfärg
- Färdigstrykningsfärg
- Armeringstejp
- Ev. ångspärr och dito tejp
- Ev. häftklammer

Prisbild

Cirka 150 kr per m²

Specialverktyg

- Skivlyft
- Spackel
- Skruvdragare med djupstopp
- Ev. vinkel
- Ev. häfthammare

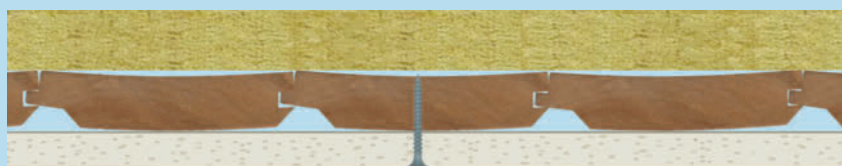
Lördag 09:00

Sätt upp ångspärr med häfthammare

Det går att använda vanlig häftpistol för montering av ångspärren. Men det går lite långsamt och det belastar fingrar och arm. Det går mycket enklare och fortare med en häfthammare.

Så här ska du skruva fast gipsskivorna

Håll en lång rak bräda mot panelen i taket. Om den som här böjer sig neråt, placeras skruvarna i gipsskivan precis under en "båge".

Om brädorna i taket böjer sig uppåt med hållighet på mitten, sätts skruvarna vid kanten på brädorna. Risker är annars att skruvarna pressar upp gipsskivan så att den blir vågig.

[efter]

När taket är helt slätt och målas vitt blir det mycket ljusare och trevligare i vardagsrummet. Taket består av gipsskivor som har monterats under den gamla takpanelen. Därför klarar man av arbetet på en helg.

Nytt tak ger mera ljus

Oavsett om träpanelen i taket är gammal och brun eller om du bara har tröttnat på trä, så kan du sätta gipsskivor direkt under brädorna. När de har målats vita blir hela rummet ljust och vänligt.

Det var en gång då det var modernt med träpanel i taket. Det är det inte i dag, och om du har tröttnat på din panel så finns det en enkel lösning. Det är inte nödvändigt att plocka bort panelen bräda för bräda.

Låt hellre den gamla träpanelen bli sittande i taket och skruva i stället fast gipsskivor under den. Förutsättningen för att detta ska lyckas är förstås att panelen sitter fast ordentligt på reglarna.

Brädorna ska ju bära de tunga gipsskivorna, så det duger inte om de bara har häftats med klammer. Är du osäker bör du skruva fast samtliga brädor. Det går rätt snabbt med skruvdragare, och när det är gjort kan du med bara två dagars jobb förvandla rummet totalt.

Här använder vi gipsskivor med fyra spackelkanter. De är lite dyrare, men det lönar sig eftersom spacklingen underlättas och blir snyggare.

Ångspärren

Om det är kallvind ovanför taket eller rent av bara ett yttertak, så ska det finnas en ångspärr. Men det var inte alltid man förr satte upp ångspärr, så du bör se efter. Om det finns en ångspärr, ska du inte sätta upp en ny eftersom man aldrig får ha två ångspärrar i en konstruktion. Om den gamla ångspärren är dålig kan du perforera den. Det har du kanske redan gjort med alla skruvar, annars ska du borra 5 mm hål på cirka var 20 cm genom brädorna och ångspärren. Den nya ångspärren fästs med minst 30 cm överlappning som tejpas, och materialet ska vara 0,2 mm PE-folie.

Klart på en helg

Lördag 11:00

Gipsskivor med försänkta kanter runt om

Vanliga gipsskivor för väggmontering har försänkta kanter längs långsidorna. Det underlättar spacklingen. Kortsidorna är däremot inte försänkta och därför tvingas snickarna fasa kanterna med kniv, så att målarna sedan kan spackla skarvarna. Här har vi valt gipsskivor med fyra spackelkanter. Den sida som placeras mot en vägg ska renskäras, dvs. spackelkanten skärs bort. När skivorna sedan har monterats blir det lättare för dig att spackla skarvarna.

Lördag 13:00

”Använd två skruvdragare när du monterar gipsskivorna. En som du skruvar och borrar i panelen med, och en med djupstopp för gipsskruvar. Då försänks alla skruvar exakt lika mycket.”

Lördag 15:00

Gipsskruvar

När gipsskivorna fästs ska det vara med specialskruvar, gips mot trä - brukar man kalla dem. De har försänkt huvud och enkel eller dubbel gängning. Den enkla, och rätt glesa gängingen gör att skruven får bra fäste i trä.

Gipsskruvar har normalt philipsspår och man använder en bits som heter PH 2. Du bör ha ett par bits i reserv för du ska dra i många skruvar. Väljer du träskruvar med philipsspår till taket passar bitsen i alla skruvar.

Lördag

Förberedelse

Börja med att plocka bort alla eventuella skugglistor runt taket. Plocka bort spikar eller skruvar som sticker ut från taket.

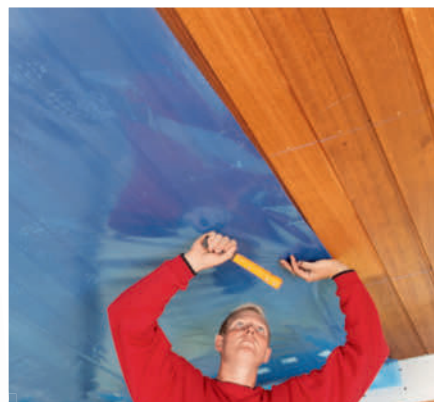
Gipsskivorna ska fästas direkt under det gamla innertaket, och det innebär att du bör skruva fast alla profilbrädor så att de orkar hålla fast gipsskivorna. Börja därför med att kolla var reglarna i taket finns. Det bör du kunna se när skugglisterna har tagits bort. Om det inte syns tydligt tar du ner en bräda längst ut mot en vägg eller två väggar. När du har hittat reglarna markerar du dem på träpanelen med snörslå.

Här tog vi bort en bräda längst ut och satte upp en halv bräda för att kunna fästa gipsskivorna längs väggen.

Om du markerar reglarna på träpanelen med en snörslå, så blir det lätt att träffa rätt med skruvarna.

2 Skruva fast varje bräda i reglarna. Om du har markerat deras placering med snörslå går det snabbt. Om panelen är cirka 15 mm tjock kan du välja en 60 mm skruv. Om skruven är lång får den bättre grepp i regeln ovanför.

4 Här sätter vi upp en ångspärr. Plasten fästs med häftklammer. Det går snabbt. Det ska vara en överlappning på 30 cm mellan våderna och den överlappande fliken tejpas fast. Låt ångspärren fortsätta 10 cm ner på väggen.

Om det är en liten springa mellan panel och vägg, kan du lokalisera reglarna med en bit ståltråd.

1 Ta bort skugglisterna så att du kan se var reglarna sitter. Om du inte kan hitta reglarna med en bit ståltråd blir du tvungen att ta bort den yttersta brädan mot väggen. Bryt loss brädan med stämjärn och kofot och ta bort den.

3 Här skruvar vi fast en kluven bräda längs väggen så att vi får något att fästa gipsskivorna i. Vi hade först tagit ner brädan för att finna reglarna. Efter att ta tagit bort spikar ur den, sätter vi fast den igen men med skruvar.

Om det går håll i ångspärren, så tätar du dem med en särskild ångspärrstejp.

5 På alla ställen där ångspärren har fästs med klammer tätas med tejp. Det finns en specialtejp för detta. Även om flikarna kläms fast så ska du tejpa fast dem. Då kan du vara säker på att ångspärren sluter tätt.

Så här delar du en gipsskiva

Det är lätt att skära till en gipsskiva, men du ska ha rätt verktyg och lära dig en enkel teknik.

Det är mycket viktigt att du är noggrann när du mäter för annars är det risk att du skär fel. Även om gips är rätt billigt, så är det lite dumt att behöva kassera en skiva bara för att man har skurit fel.

Du behöver en vass hobbykniv, gärna med brytblad så att du lätt kan mata fram en vass del att skära med. Du ska dessutom ha en ställinjal och en vinkel.

1. Skär igenom kartongen på framsidan av skivan med din kniv – när du har mätt. Skär helst längs linjal eller vinkel.

2. Ställ skivan på ena kanten. Tryck in knäet i skivans baksida där du har skurit med kniven. Då bryts skivan längs spåret.

3. Skär nu igenom längs spåret med kniven, men skär från baksidan för annars kan kartongen lossna från skivan.

Montera gipsskivor

När du ska sätta upp gipsskivor i taket är det en mycket stor fördel att ha en skivlyft. Den håller skivan på plats medan du fäster den med ett par skruvar. Vi vågar nästan påstå att du inte klarar dig utan skivlyften om du inte har någon som hjälper dig med skivorna.

Den första skivraden sätts upp i taket en bit från närmaste vägg. Det beror på att väggen sällan är rak och att skivan måste skäras för att den ska passa. Sätt den första skivan 70-80 cm från väggen. Då ska du skära skivor att sätta i hålet.

Tänk på att montera skivorna med förskjutna skarvar (gäller för kortändarna). Håll ett avstånd på 60 cm, motsvarande regelavståndet.

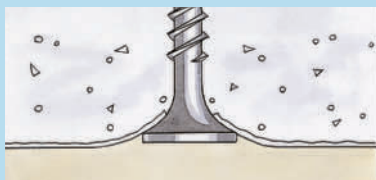
1 Använd en skivlyft när du monterar gipsskivorna. De ska monteras så att de sitter vinkelrätt mot träpanelen i taket. Börja med en hel skiva som placeras 80 cm från väggen. Det motsvarar en skiva minus spackelkant.

2 När nästa skiva ska monteras kör du ner skivlyften till bottenläge så att du slipper lyfta skivan så högt. Läggen på plats och veva upp lyften. När skivan pressas mot taket låser du hjulet och skruvar fast skivan i träpanelen.

Så långt in ska skruven

Det är viktigt att du skruvar in gips-skruvorna precis lagom långt. De ska sitta så djupt att du kan spackla över dem, men inte så djupt att de skadar kartongen. Om skruven går igenom bär den inte och du ska då sätta en annan skruv vid sidan. Håll max. 20 cm mellan kantskruvorna och max. 30 cm mellan dem på mitten.

3 Den andra raden är den du sätter upp först. När den sitter på plats ska du mäta för den första raden och skära till skivorna i den. Håll 5-10 mm avstånd till väggarna, så att du kan avsluta med en snygg fog. Fortsätt med resten av taket.

4 Skär av ångspärren precis under gipsskivorna mot väggen. Håll kniven i cirka 45 graders vinkel och dra lätt i ångspärren medan du skär. Ångspärren får inte hänga ner under taket när du är klar eftersom du ska foga mot väggen.

Klart på en helg

Söndag 09:00

”Nu har hela taket klätts med gipsskivor, och det återstår endast att tätas mellan tak och vägg och att spackla alla skarvar. Om du primar innan du spacklar får du ett snyggare resultat.”

Söndag 11:00

Silikonskrapor ger snyggare fogar

Visst går det att släta ut akrylfogen mellan tak och vägg med ett finger, men den blir slätare och finare om du gör det med en silikonskrapa.

Söndag 16:00

En trög spackelmassa

När det är dags att spackla skarvarna bör spackelmassan vara relativt hård och trög för då blir det lättare att styra den. Om massan är för mjuk blir den svårare att fördela. Använd en riktig proffs-spackel att fördela massan med. En låda med stålkanthög är till stor nytta för då kan du stryka av spackeln mot kanten.

Söndag 17:30

Taket målas allra sist

Nu är du säkert klar med spacklingen, men du hinner knappast måla färdigt i dag – om du inte stjälar ett par kvällstimmar. Ett tak som detta bör målas två gånger med takfärg glans 5, 7 eller 10.

Söndag

Grunda och spackla

När gipsskivorna är på plats är den grova delen av jobbet avslutad. Nu är det dags för finlir. Du ska tätas mellan tak och vägg, grunda (dvs. prima), sätta upp armeringstejp, spackla, slipa och måla två gånger.

Om du grundar gipsskivorna med standardprimer innan du målar blir det lättare för dig att spackla. Det beror på att skivorna inte ”reser” sig som de annars gör.

Grundning ger ett slätare tak, och det suger inte så mycket färg. När du målar bör du använda rulle och arbeta vått i vått så att det inte uppstår färgskillnader och streck i taket.

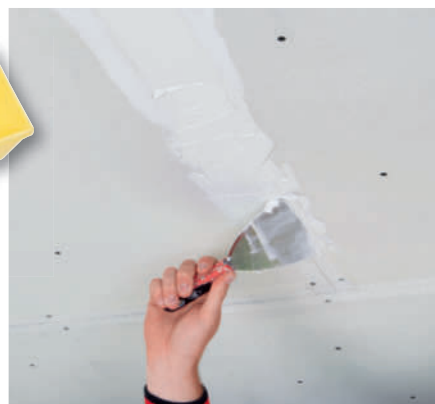
1 Alla skarvar tätas med akrylfogmassa. Samma massa använder du också när du tätar mellan tak och vägg. Tryck in massan i fogen och släta ut den.

2 Grunda hela taket med en primer. Det ger ett bättre resultat, eftersom taket då inte suger så ojämnt. Välj gärna en trögflytande primer så rinner den inte nerför skaftet och in under skjortan.

3 Armera alla skarvar med tejp. Börja med kortändarna. Där är den försänkta kanten djupare. Därför kan du skarva tejpens där.

4 Fyll alla skarvar med spackel-massa. Här väljs en lite hårdare och en smula grövre spackelmassa. Pressa in massan ordentligt i tejpens. Dra spackeln båda längs med och tvärs över tejpens.

5 Skrapa bort överflödig spackel-massa. Fortsätt sedan med två-tre spacklingar med den finare spackelmassan i alla skarvar och över skruvhuvudena. När massan torkat slipas den plan. Du ser på massan när den är torr för då är den kritvit.

Det har verkligen blivit ljust i rummet.
Visserligen kommer ljuset från fönstren,
men det vita taket reflekterar ljuset och
sprider det över hela rummet.

Hyr en skivlyft

En manuell skivlyft som kan lyfta skivorna upp till 4 meter kostar cirka 100 kr per dygn att hyra. Om du hämtar den på fredagen och lämnar tillbaka den på måndagen så kan du säkert få ett helgpris på cirka 300 kr. Det är väl använda pengar. Skivlyften kan fällas ihop eller köras på ett släp. Alternativet är att du ber två kompisar hjälpa till (och det kostar ju också en del!).

” Med noggrann planering kan du bli klar med hela arbetet på söndag kväll. Men räkna med att stryka taket ytterligare en gång på måndagen. Välj en färg som inte luktar, så kan du använda rummet redan måndag kväll.